SKRIVELSE
2019-02-19

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Trafiknämnden

Angående ordningsvakters förutsättningar i arbetet

Alla ska kunna känna sig trygga när de färdas i kollektivtrafiken. Som resenär ska du kunna lita på att alla aktörer och personal som har till uppgift att upprätthålla ordning och trygghet inom kollektivtrafiken har utbildning och lämplighet för att göra detta på ett korrekt sätt. Som anställd ska du kunna lita på att arbetsgivaren ger dig förutsättningar att göra ett bra jobb.

Att vara ordningsvakt är ett svårt, utsatt och viktigt yrke. Ordningsvakter behöver dagligen fatta svåra beslut i pressade situationer och med befogenheter som annars endast innehas av poliser. Det ställer stora krav på den personliga lämpligheten hos dem som utövar det. Som regel bedrivs arbetet väl och utan anmärkningar.

De senaste åren har dock ett antal ifrågasatta ordningsvaktsingripanden lett till att aktualisera frågan om vilka krav som ställs på ordningsvakter liksom på de vaktbolag som levererar bevakningstjänster. Från fackligt håll har kritik riktats mot att den 80-timmarsutbildning som idag krävs för att bli ordningsvakt inte är tillräcklig och att det saknas ordentlig kvalitetssäkring av lämplighetsprövningarna.

Regionen behöver ordningsvakter som kan bidra till trygghet i det offentliga rum som kollektivtrafiken utgör. Att ingripanden sker på sätt som blir ifrågasatta skapar risk för oro och otrygghet vid framtida möten mellan ordningsvakter och resenärer. Detta går tvärtemot syftet med ordningsvakternas närvaro. Region Stockholm behöver påbörja ett arbete med att öka tryggheten och tilliten mellan ordningsvakt och resenär.

Ansvaret vilar tungt på arbetsgivaren, i form av vaktbolagen, att tillse att ordningsvakter har en rimlig bemanningsnivå, fullgod utbildningsnivå och lämplighet för att kunna utföra sitt uppdrag på ett rättssäkert och arbetsmiljömässigt sätt. Region Stockholm ansvarar i sin tur för att säkerställa att det finns både krav och förutsättningar för detta.

Därför bör regionen säkerställa att det bedrivs regelbunden kompetensutveckling för yrkesverksamma ordningsvakter. Till detta hör även löpande normutbildning och värdegrundsarbete både inom organisationen och mellan aktörerna inom kollektivtrafiken för att se till att all personal som verkar på uppdrag av SL bemöter resenärer med ett

sammanhållet och professionellt sätt. Därutöver ser vi att det finns anledning att höja minimibemanningen för att minska risken för farliga och pressade situationer för såväl resenärer som ordningsvakter.

Region Stockholm bör även verka för att förlänga och fördjupa den allmänna ordningsvaktsutbildningen som bedrivs av polis samt ett antal privata aktörer i landet, samt se till att det sker en ordentlig kvalitetssäkring av lämplighetsprövningarna. Om det inte skulle vara möjligt att förlänga den nationella utbildningen för ordningsvakter så bör SL tillse att en kompletterande utbildning genomförs för ordningsvakter som ska verka inom Region Stockholms verksamheter. Den endagsutbildning som idag finns är inte tillräcklig.

Socialdemokraterna anser sedan tidigare att SL:s biljettkontroll bör bedrivas i egen regi då det rör sig om en strategiskt viktig verksamhet som är beroende av allmänhetens förtroende. Samma förutsättningar kan sägas gälla för ordningsvaktsverksamheten som är helt beroende av resenärernas förtroende för att fungera. Till detta kommer att samspelet med biljettkontrollanterna är en viktig del av arbetet.

Att samla dessa två tillsammans med Trygghetscentralen tror vi skulle kunna skapa en mer sammanhållen och förtroendeingivande struktur kring ordnings- och trygghetsverksamheten inom SL. Vi anser därför att regionen bör utreda frågan om att samla dessa verksamheter i egen regi.

Trafiknämnden föreslås besluta att uppdra till förvaltningschefen

att verka för att förlänga ordningsvaktsutbildningen samt säkra en obligatorisk och kvalitetssäkrad lämplighetsprövning.

att om detta inte kan genomföras genom den nationella utbildningen bör SL ta ansvar för en kompletterande utbildning för ordningsvakter.

att höja kraven på minimibemanning samt regelbunden kompetensutveckling för ordningsvakter för de vaktbolag som verkar inom kollektivtrafiken.

att utreda fördelar och nackdelar ut ett samordnings- kostnadseffektivitets- och arbetsmiljöperspektiv av att samla verksamheten med ordningsvakter, Trygghetscentralen samt biljettkontroll i kollektivtrafiken i egen regi.